

PASAKOJIMO VERTINIMO INSTRUKCIJA

Rašymo vertinimo aspektas		Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
TEKSTO TURINYS	Atsižvelgimas į užduoties reikalavimus	Patenkinamas	1	Kuria tekstą, atsižvelgdamas į 1–2 užduotyje pateiktus reikalavimus: <ul style="list-style-type: none"> tinkamai pasirenka maršrutą (keliauja iš Nidos į Vilnių per Šiaulius); aprašo pasirinktą maršrutą; naudoja tris skirtingas transporto priemones (iš pateiktųjų); papasakoja, kodėl reikėjo keisti transporto priemones; pamini, kaip jas surado; parašo, kas padėjo keliauti. 	Nėra svarbu, koku eiliškumu mokinys atsižvelgs į reikalavimus.
		Pagrindinis	2	Kuria tekstą, atsižvelgdamas į 3–4 užduotyje pateiktus reikalavimus: <ul style="list-style-type: none"> tinkamai pasirenka maršrutą (keliauja iš Nidos į Vilnių per Šiaulius); aprašo pasirinktą maršrutą; naudoja tris skirtingas transporto priemones (iš pateiktųjų); papasakoja, kodėl reikėjo keisti transporto priemones; pamini, kaip jas surado; parašo, kas padėjo keliauti. Arba: Rašydamas pasakojimą, įvykdo visus užduotyje pateiktus reikalavimus, tačiau yra trūkumų: gali būti pasirinkta mažiau transporto priemonių ar iš dalies kitoks maršrutas (pvz., atvyksta ne į Vilnių, o į Kauną), ar nepaiškintas kurios nors transporto priemonės pasirinkimas ir pan.	
		Aukštesnysis	3	Rašydamas pasakojimą įvykdo 5–6 užduotyje pateiktus reikalavimus: <ul style="list-style-type: none"> tinkamai pasirenka maršrutą (keliauja iš Nidos į Vilnių per Šiaulius); aprašo pasirinktą maršrutą; naudoja tris skirtingas transporto priemones (iš pateiktųjų); papasakoja, kodėl reikėjo keisti transporto priemones; pamini, kaip jas surado; parašo, kas padėjo keliauti. 	
		Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> Rašo ne pagal užduoties temą, bet tai rišlus pasakojimas kita tema. Rašo ne pasakojimą, o kitą tekstą (pvz., laišką, kvietimą, aprašymą, skelbimą ar kt.). Neatsižvelgia į užduoties reikalavimus arba tik iš dalies atsižvelgia į vieną (pvz., parašo, iš kur į kur keliavo, nedetalizuodamas arba kokia viena priemone keliavo). Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4–6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 	
	Temos atskleidimas	Patenkinamas	1	Kuriamo pasakojimo turinys atitinka nurodytą temą, bet nuo jos gali būti nuklystama. Rašoma apibendrintai, nedetalizuojama, sukurto pasakojimo tema neišplėtotą. Teksto gali būti parašyta daug, vaikas gali aprašinėti nereikšmingas detales. Arba: Pasakojimas gali būti parašytas pagal užduotyje išvardytus reikalavimus, lyg būtų atsakyta į klausimus.	
	Pagrindinis	2	Rašo temą atitinkantį tekstą. Glaustai papasakoja tai, ko prašoma užduotyje arba tema išplečiama, bet nebūtinai tiksliai. Tačiau mintys išdėstytos logiškai, pagrindinė mintis aiški.		

Nuoseklumas ir vientisumas	Aukštesnysis	3	Tekste aiškiai atskleista tema, aiškiai išdėstyta pagindinė pasakojimo mintis. Rašo išsamų tekstą, kuriame gali atsirasti samprotavimo elementų arba vertindamas mokinys reiškia savo nuomonę.	Nuomonė gali būti išreikšta vienu sakiniu, pvz.: <i>Kelionė buvo labai smagi.</i>
	Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4– 6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 	
	Patenkinamas	1	Tekste yra nuoseklumo, vientisumo trūkumų (minčių šuolių, nemotyvuotų perėjimų nuo vienos prie kitos teksto (struktūrinės) dalies ar pan.). Tekste daug rišlumo trūkumų. Jei tekste pateiktas dialogas, jis pasirinktas netikslingai arba nesusietas su dėstoma mintimi.	
	Pagrindinis	2	Gali būti teksto vientisumo ir nuoseklumo trūkumų. Mintys plėtojamos gana sklandžiai; sakiniai, pastraipos susieti vienas su kitu. Tekstas gana rišlus. Jei tekste pateiktas dialogas, jis susijęs su dėstoma mintimi, tačiau gali būti neišplėstas (gali nemotyvuotai nutrūkti) arba išplėstas per daug.	
	Aukštesnysis	3	Tekstas nuoseklus ir vientisas: mintys plėtojamos aiškiai, nuosekliai; siejami sakiniai, pastraipos. Tekstas rišlus. Geba sudominti skaitytoją. Jei tekste pateiktas dialogas, jis pasirinktas tikslingai, yra aiškiai ir nuosekliai aprašytas.	
	Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> Tekstas nerišlus. Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4– 6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 	

Rašymo vertinimo aspektas		Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
TEKSTO STRUKTŪRA	Pasakojimo pavadinimas		1	Sukuria pasakojimo pavadinimą, atitinkantį teksto temą arba pagrindinę mintį, arba pasakojimo pavadinimas išreikštas vaizdingu posakiu, patarle ir pan.	
		Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> Pavadinimas neatitinka parašyto pasakojimo temos. Nėra pavadinimo. 	
	Pasakojimo struktūra	Patenkinamas	1	Yra 1-2 struktūrinės dalys (pvz., tik dėstymas arba pradžios užuomazgos ir dėstymas, arba pradžia ir dėstymo užuomazgos ar kt.).	Jeigu mokinys rašo ne pasakojimą, o kito formato tekstą (pvz., laišką, aprašymą), vertinama atsižvelgiant į to teksto struktūros reikalavimus.
		Pagrindinis	2	Yra visos pasakojimo struktūrinės dalys: pradžia, dėstymas ir pabaiga. Jos gali būti grafiškai išskirtos arba neišskirtos, bet nujaučiamos. Pradžia ir / arba pabaiga gali būti neišplėtotos.	
		Aukštesnysis	3	Yra visos pasakojimo struktūrinės dalys (pradžia, gerai suformuotas dėstymas su įterptu maršruto aprašymu, patirtais nuotykiiais ir pabaiga). Teksto struktūrinės dalys grafiškai atskirtos, šis atskyrimas logiškas.	

	Skiriama 0 taškų, jeigu:	<ul style="list-style-type: none"> Nėra struktūrinių dalių arba jos neaiškios. Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4– 6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 	
--	--------------------------	--	--

Rašymo vertinimo aspektas	Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
KALBINĖ RAIŠKA	Patenkinamas	1	Vartojami elementarūs žodžiai ir frazės (nėra vaizdingų žodžių). Daug stiliaus (žodyno) trūkumų, nemotyvuotų pasikartojimų. Rašydamas pasakojimą vartoja tiesioginius sakinius.	
	Pagrindinis	2	Kalba aiški. Yra stiliaus (žodyno) trūkumų, pasitaiko nemotyvuotų pasikartojimų. Gali būti vartojami įvairių rūšių sakiniai (tiesioginiai, klausiamieji, šaukiamieji).	
	Aukštesnysis	3	Kalba aiški ir sklandi, logiška ir vaizdinga (vartojami palyginimai, sinonimai, išiktukai ir kt.). Vartojami įvairių rūšių sakiniai (tiesioginiai, klausiamieji, šaukiamieji). Gali pasitaikyti atvejų, kai viena ar kelios mintys suformuluojamos aiškiu sudėtinu sakiniu.	
	Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> Tekstą dėl kalbos suprasti sunku. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4– 6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 	

Rašymo vertinimo aspektas	Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
RAŠTINGUMAS	Patenkinamas	1	Daro daug sisteminių ¹ ir atsitiktinių ² rašybos ir skyrybos klaidų. Tekstą suprasti sunku. Galimos 3-4 sisteminės ir iki 3 atsitiktinių klaidų.	
	Pagrindinis	2–3	Yra atsitiktinių ir sisteminių klaidų. 2 taškai – galimos 2 sisteminės ir iki 3 atsitiktinių klaidų. 3 taškai – galimos 1 sisteminė ir iki 3 atsitiktinių klaidų.	
	Aukštesnysis	4	Rašo beveik be klaidų iš išminktų atvejų. Galimos 1–2 atsitiktinės klaidos.	
	Skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> Tekstą dėl rašybos ir skyrybos klaidų suprasti sunku: daugiau nei 7 klaidos (sudėjus sisteminės ir atsitiktinės klaidas). Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4– 6 eilutės, atsižvelgiant į rašyseną). 	

Pastaba: Turinys, struktūra, kalbinė raiška vertinami pagal visą parašytą tekstą, o rašybos ir skyrybos klaidos skaičiuojamos pagal 100 pirmų žodžių.

¹ Sisteminė klaida – tai daugiau negu vieną kartą mokinio darbe pasikartojanti klaida.

² Atsitiktinė klaida – vieną kartą mokinio darbe pasitaikiusi klaida.

Pagal Lietuvių kalbos pradinio ugdymo bendrąją programą (2016)**LIETUVIŲ KALBA**

4 klasės mokiniai taisyklingai rašo:

- asmeninius įvardžius, asmenvardžius ir vietovardžius;
- žodžius su priešdėliais iš-, į-, už-, at-, ant-, ap-, są-, san-, sam-;
- žodžius su priesagomis -el-, -(i)uk-, -ykl-, -ikl-, -yn-, -in-, -yt-, -inink-, -(i)av-, -dav-, -ing-, -uot-, -ot-;
- sudurtinius žodžius be jungiamųjų balsių (rugsėjis) ir su jungiamąja balse (i)a (rugiagėlė);
- žodžius su mišriaisiais dvigarsiais, su dvibalsiais, su minkštumo ženklu;
- paprasčiausius priebalsių asimiliacijos atvejus (dirbti – dirba, nešdavo – nešė, verkdavo – verkė, išbėgo, užsuko, apdengė, atgal ir kt.);
- žmonių vardus, pavardes, miestų, kaimų, gatvių, upių, ežerų ir kt. pavadinimus;
- įsidėmėtinos rašybos žodžius: mane, tave, save, manęs, tavęs, savęs, mūsų, jūsų, šiandien, vėliava, įvairus, kažkas, galbūt, turbūt, dviese, trise, keturiese, žemyn, aukštyn, rytoj, keletas, stebuklas, mąstyti, mįslingas, kąsnis, tęsinys, aukštyn, drąsa, grįžo ir jų darinius, taip pat 2 klasėje išmoktus atvejus;
- daiktavardžių ir būdvardžių visus vienaskaitos ir daugiskaitos linksnius;
- esamojo, būtojo kartinio, būtojo dažninio ir būsimojo laiko veiksmažodžius (visų asmenų);
- būdo prieveiksnius;
- sakinio gale parašo reikiamus skyrybos ženklus, išskiria kreipinį, atskiria neišplėstines vienaarūšes sakinio dalis;
- rašo kablelį prieš jungtukus o, bet, tačiau, kad; taiko paprasčiausius dialogo skyrybos atvejus.

Pagal Pradinio ugdymo bendrąją programą (2008)**LENKŲ KALBA**

4 klasės mokiniai taisyklingai rašo:

- dažnai vartojamus žodžius, kurių rašymas skiriasi nuo tarimo;
- dažniausiai vartojamus žodžius su u – ó, rz – ż, ch – h;
- žodžius su skardžiaisiais priebalsiais prieš dusliuosius arba žodžio gale (książka, śnieg) ir su dusliaisiais prieš skardžiuosius (prośba);
- dalelytę nie su veiksmažodžiais, daiktavardžiais, būdvardžiais;
- daiktavardžius su prielinksniais;
- sakinio gale parašo reikiamus skyrybos ženklus, rašo kablelį prieš ale, lecz, który, że, ponieważ, aby.

RUSŲ KALBA

4 klasės mokiniai taisyklingai rašo:

- dažnai vartojamus žodžius, kurių rašymas skiriasi nuo tarimo;
- skiriamuosius (ь, ъ) bei minkštinamąjį (ъ) ženklus
- balse po ж, ш, щ, ц, ч;
- įsidėmėtinos rašybos žodžius (корова, касса);
- žodžius su skardžiaisiais priebalsiais prieš dusliuosius arba žodžio gale (книжка, мороз) ir su dusliaisiais prieš skardžiuosius (сбор, сделал);
- žodžius su netariamais priebalsiais (солнце, праздник);
- veiksmažodžių bendratį bei vienaskaitos 2-ojo ir 3-iojo asmenį (смеяться, смеешься, смеется);
- не su veiksmažodžiais;
- priešdėlius ir priesagas su daiktavardžiais bei būdvardžiais;
- sakinio gale parašo reikiamus skyrybos ženklus, rašo kablelį prieš а, но, что sudėtiniame sakinyje.